

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gl., za pol leta 8 gl. za četrt leta 4 gl. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gl., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dožele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gl. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat, in 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“. Opravništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari, je v „Národnej tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Izjava hrvatske neodvisne stranke.

Hrvatski deželni „sabor“ je imel te dni svojo proračunsko debato. Pri tej priliki je takozvana neodvisna stranka „Obzorova“ velezanimivo izjavo storila, da je prav za prav tudi ona vladna stranka, da tudi ona ima do Pejačevićeve vlade zaupanje. To, skoro da nenadejano in v političnem življenju opozicijskih strank pač originalno izjavo je govoril dne 3. novembra v saboru zastopnik Vojnović. Rekel je: Ker tudi mi stojimo na podlogi obstoječe nagodbe, kakor vlada, nímamo uzroka odrekati vladi proračuna. Govornik reče, da on in njegova stranka neče izrekati nezaupanja hrvatskeji vladi. On in njegovi somišljeniki se bodo radovali, ako se vladi posreči z uspehom na pot stopiti magjarizaciji in ako izvede pridruženje Vojne Krajine, kakor je vlada v svojem programu obetala. Vlada ima pravico od njegove stranke terjati časa, da svoj program izvede. Tudi glede proračuna samega se govornik izraža v obče pritrjevalno, samo malosti graja. Na koncu še naglasi, da opozicija neče vladi obtežiti položaja, zato da bodo glasovali on in privrženci mu za vladin proračun.

Nič novega nij, da tudi opozicije glasujejo za državni proračun. Ali potem one izrekajo, da tako glasujejo le iz razloga, ker ne hoté državi vzkrčevati potrebnih sredstev za redni upravni obstanek, da pa se to glasovanje néma smatrati kot zaupnica vladi. Hrvatska opozicija udarja novim pravcem, in zaradi tega smo rekli, da je originalna, da prav za prav nij več opozicija, temuč se s to izjavo vrača v vladno stranko nazaj, oporeka faktično svoje

odcepljenje od večine „narodne“ stranke in je k večjemu le še frakcija vladne stranke v podobnej razmeri, kakor je v Cislejtaniji zmernejši del „fortschrittliche“ stranke nasproti liberalnej nekdanjej levici ustavovercev, dve frakciji, ki sicer tudi nijsta bili prav v vsem složni, a sta vendar obe Auersperg-Lasserjevo ministerstvo podpirali. Tako je vladni zastopnik v hrvatskem saboru, novopečeni baron Živković, enkrat prav imel, ko je rekel, da po govoru Vojnovićevem on ne razume, zakaj je predgovornik v opoziciji? Tudi še kdo drug bode tako vprašal.

Vse to smo hoteli le konstatovati, ne da bi namero imeli grajati ali karati hrvatsko neodvisno stranko. Ona mora uže sama vedeti, kaj je za njo in za narodni napredek Hrvatske v sedanjih časih najprikladnejše. Razumljivo se nam celò zdi, če tudi ona dandenes prej premišlja, predno bi lok ostreje napela in opozicijo samo na sebi tirala, ko vsi Slovjanje v Cislejtaniji, ne le Slovenci, temuč celò Poljaki in Čehi, tako naravnost izrekamo, da bi veselili bili, ko bi tako avtonomijo in vsaj tako narodno samostalnost imeli, kakor jo imajo Hrvatje vsled svoje nagodbe z Magjari. Tudi za Hrvatje je velevažno, da čas porabijo in se narodno učvrstijo, kulturno razvijejo in tako za vzvišeni nalog priprave, ki ga ima Jugoslovanstvo v bodočnosti, katera naj vseh nas ne bi zalotila nepripravljenih.

Bolgarske razmere.

Iz Sofije 30. oktobra.

(Narodno sebranje. — Prestolni govor. — Prihod kneza v prestolnico. — Mestne razmere.)

Narodno sebranje se je odprlo svečano

dne 27. t. m. s prestolnim govorom, katerega je prečital kneževski namestnik minister Cankov. Iz telegrafskih poročil vam je uže gotovo znan glavni zadržaj prestolnega govora, jaz hočem torej od besede do besede v prevodu navesti najvažnejše točke njegove, posebno one, ki so tudi za zunanji svet zanimive.

Glede pohoda srbskega kneza veli se tako-le: „Da izpolnim jedno željo, ki sem jo gojil uže dalj časa, in da izvršim voljo svojega naroda, pohodil sem zadnje dni Gospodarja bratskega nam srbskega naroda. Bil sem sprejet od kneževske familije, od ministerstva in od naroda z iskreno simpatijo, ki me je jako globoko ganila in koja je za mene zdrav porok za obdržanje in ojačanje bratskih in prijateljskih odnosov mej tema dvema jednoplemenitima narodoma.“

Ker je ravno nekoliko dni pred odpretem sebranja bolg. knez prejel v Ruščuku tudi pohod rumunskega kneza, in vsled tega bil zadržan, da nij mogel sam govoriti prestolni govor, izražuje se v njem glede te reči tako-le:

„Bil sem tudi tako srečen sprejeti v Ruščuku pohod Nj. kraljevskega Visočanstva rumunskega kneza Karla. Ukoristil sem se s to priložnostjo in mu ponovil osobno, kako veliko važnost davam na podržanje in okrepljenje dobrih odnosov mej tema dvema narodoma, katera sta uže spojena s tolikimi vezmi in s tolikimi občimi interesi.“

Potem se pohvalo izražava o bolgarskem vojaštvu, in pravi, da se je pokazalo „kakor materijal, na katerega se domovina more zanesi v minuti nevarnosti.“

Od zakonskih osnov obečajo se: osnova za narodno milicijo. Jedna vrsta zak. osnov, ki

Listek.

Na vernih duš dan.

Kdo spominja se nekdanjih
V revni zemlji pokopanih?
Tiho bori vnuk koraka
Čez grob borega očaka.
Jenko.

Počasno vije vrsta se za vrsto in otožno roma množica tjakaj za belo cerkvico na kraj večnega pokoja, roma tja na grobove svojih ljubih ranjkih, da jim pokloni zadnje cvetje umirajoče jeseni in se jih spomni v gorečej molitvi, da jim potoži srčno svoje gorje in porosi z bridkimi solzami mirno bivališče.

I moj duh iz samote roma daleč tja na grobove svojih dragih prerano pokopanih. A on roma še dalje v globoko preteklost, tja v nekdanj domače sedaj tuje dežele, na grobove onih nebrojnih naših slovenskih pradedov, ki so padali za najčastnejše svetinje človeške: za vero staršev, za narod-

nost, za svobodo slovensko; moj duh roma tja na grobove slovenskih Črtomirovih junakov, tja na nepozabljivi mi grob slovenske svobode, z neizbrisljivim napisom — umorili jo 1. 748 — Germani. Moj duh potuje otožen po pokojiščih onih milijonov potomcev, ki so za vselej uničeni živeli pohlapčeni — živeli bolj kot pobleвна čreda nego narod, in ki so se vlegli k večnemu počitku ne zinovši besedice proti krivici, marveč ostavivši sveto svojo pravdo kot oporoko in jedino dedščino pogumnim naslednikom primernejših časov.

Po domačej zemlji oziram se in obiskujem grobove onih trum, ki so padale proti divjajočemu polumescu za častni križ in rešile sebi siromašno življenje, a tujim svojim gospodom slavo in kruto samooblast. Tam na obalah Adrijanskega morja gledam prerane grobove neštevilnih milih rojakov, ki so pali in gnojijo blaženo zemljo italijansko, nikedar prašavši, nikedar ne znávši — zakaj? Gledam proti zapadu in istoku grobove slovenskih

sinov, ki so pretočili do zadnje kapljice svojo kri, ne vedoči — zakaj? Doli po Bosni, nekdanj srečnej, sedaj solzorosnej in po kršnej Hercegovini plava in plaka mi duh nad grobovi čilega slovenskega moštva, ki je kupoma padalo, tolažeče se vsaj z jedinim a ponosnim upom: da pada za svobodo sužnih bratov slovenskih; toda glej tudi ti nijso vedeli — zakaj?

A moj duh roma denes i v megleno bodočnost, roma še tjakaj na grobove onih nesrečnikov, ki bodo še padali na jugu in severu, na iztoku in zapadu, morda celo proti lastnim rodnim si bratom — ne vedoči — zakaj? in na grobove onih blagih junakov, ki bodo še zopet in zopet namakali se svojo plemenito krvjo zemljo slovensko, na katerej so živeli do zadnjega izdiha kot narodno brezpravna raja.

Duh moj zré v sedanost in gleda odprt velik grob mej Muro in Adrijo in gleda smrti todi, koder razsiplje sicer narava najbujnejše

se odnose do raznih strok upravljenja države; zak. osnova za proračun, za desetek in za davke v obče.

Kar se tiče železnice, govori knez sè sledečimi besedami:

„Končno priporočam posebnej pozornosti, gospodje predstavitelji, važno vprašanje za železnice v Bolgariji. To vprašanje, ker se tiče najbolj živih interesov naše dežele, bilo je pretresano v ministerstvu, in ono vam bode priobčilo dogovarjanja, ki so se vodila ob tem predmetu, kakor tudi zadolženja, ki so naložena v tem obziru Bolgariji.“

Ta sesija obeča torej v mnogem obziru zanimiva biti. V dosedanjih treh sedmicah vršile so se še navadne formalnosti, v prihodnjem tednu bode se napravila adresa na nj. Visočanstvo, potem bo sledila debata o proračunu itd.

Včeraj povrnil se je knez v prestolnico, ter je bil jako svečano sprejet od poslancev „in corpore“ od mestjanstva in od vojaštva. Provizorno bode čez zimo stanoval v svojem malem dvoru, ki je bil prej lastnina bivšega vojnega ministra, ker nova palača se zida v širokem obsegu ter ne more biti letos gotova. A kedar bo gotova, tedaj bo služila na krasoto prestolnice.

Pod novim mestnim zastopstvom, ki obstoji iz bivših ministrov posebno Načovič in Ikonov, mora se reči da se sploh dosta stori, da dobiva mesto čem dalje tem bolj evropsko obličje. Razlika mej letos in lani je v obziru na čistoče, razsvetljanje, in reguliranje ulic jako znatna. Vidi se napredek, vidi se širjenje mesta in olupševanje z lepimi novimi poslopji.

Vesti, ki so se širile in se šire po evropskih časopisih, zaradi koje kakih vzburkanosti, so neresnične. Vse je mirno, dela samo državna mašina, a na tej se popravlja od dne do dne, tako da bode čem dalje tem bolje odgovarjala zahtevom dobro urejene države.

A. B.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 5. novembra.

Avstrijska delegacija se je včeraj posvetovala o budgetu vnanjega ministerstva. Delegiranec baron Hübner je govoril o naši vnanji politiki in dejal, da je orijentalno vprašanje samo tedaj, če je velevlasti hočejo imeti, ticer pa da ga nij. Turčija je podobna polipu;

življenje. Srcé se mi krči, ko zrem strašne pogrebce, kako slačijo predobri narod do zadnje cunje, kako mu odvzimpljejo ravno še zadnje življenja moči, narodni jezik, da ga potem sunejo mrtveca v davno namenjeni grob večnega spanja. Srcé se mi krči, ko vidim mogočnike imajoče oblast in pravice v trdih pestéh, kojim polaga blagi naš narod na nemške nerazumljive zahteve — da si mu tudi samemu gleda lakota in uboštvo iz upalega lica — zadnje prihranjene vinarje, „blago, življenje in kri“ na nikedar nasiteni žrtvenik. In glejte! ti možje imajo samo grablje, vil pa nemajo; oni si dajo pač pomagati, sami pomagati, — to jim je tuje; oni komandirajo vse naše polke, ako se jim hoče skriviti le mazinec, našim strašnim pogrebcem pa ne reko niti same besedice: stojte! kar bi popolnem zadostovalo.

Grobove preteklosti preraslo je uže stoletij mahovje, grobove bodočnosti pregrinja nam še megla, a pred našimi očmi odpira se

ona ne umre, če se jej udje režejo, ker ne sloni na političnem nego na verskem načelu. Vlade, če posredujejo, ne morejo posredovati iz človekoljubja. Orientalno vprašanje naj se za nedoločen čas odloži, ker monarhičnemu sistemu v Evropi preté nevarni dogodjaji na zapadu. Gambetta bode moral prijeti vojsko, ter bode v Italiji pridobil zaveznika Francoskej. Avstrija naj se naslanja na Nemčijo in Rusijo, da se oživi zopet zveza treh cesarjev. Cesarjevo potovanje v Galicijo je, kakor se kaže, pospešilo zvezo z Rusko. — Demel pa je govoril zoper zvezo z Rusijo, „patrijotični čut vsacega avstrijskega državnika se mora upreti zoper zvezo z Rusijo“, dejal je Nemec. Tudi Groholski je govoril zoper zvezo z Rusijo; potem pa se je sprejel budget vnanjega ministerstva.

Praška „Politik“ poroča, da bode v prihodnjem zasedanju **državnega zbora** desna stranka predložila načrta domačinskega zakona in o ženitbenem dovoljevanji. Znano je, da ljudstvu se zlasti nij priljubilo svobodno ženitovanje.

Kakor se dunajskemu konservativnemu glasilu telegrafuje, razpustila je **dalmatinska** vlada vendar le res občinski zbor v Spljetu. Okrajni komisar Mallini je imenovan za vladnega komisarja, ki bode prevzel komunalno upravo, dokler se nove volitve ne izvrše. Znano je, da so v Spljetu vladali do zdaj italijanissimi in vladi oponirali, kakor naši nemškutarji.

Vnanje države.

Mej **Črnogorci** in Turki se zdaj baje vendar dela pogodba gledé predaje Ulcinja; sporazumeti se ne morejo, kdaj da se mora Ulcinj izročiti Črnogorcem; ti zahtevajo, da se jim ima izročiti tri dni po sklenenej pogodbi, a Turki hočejo, da dvanajst dni potem. Črnogorci zahtevajo tudi, da Turki zasedejo vsa utvrjena mesta, katera imajo zdaj Albanci, predno gredo Črnogorci v Ulcinj.

V **Londonu** sta javno o političnem položeni govorila dné 2. t. m. dva prijatelja Gladstonova, Roseberry in Adam. Pisalo se je namreč, da hoče Gladstone odstopiti; na to je odgovarjal Adam, da angleški narod pozna ter odobruje Gladstonovo politiko, da je njegova stranka čenes ravno tako močna, kakor ob času volitve, da torej nij nobenega uzroka odstopati za Gladstona.

V **Milanu** se je dné 3. t. m. odkril spomenik padlih borilcev pri Mentani dné 3. nov. 1867. Pri slavnosti je bil navzočen tudi stari Garibaldi in več francoskih demokratov.

Poroča se, da je **perzijski** general Taimur kan popolnem zmagal Kurde in da jim je zdaj pot prestrigel.

Reuterjev bureau je predvčeranjem javil, da je v severno-amerikanskih **zjedinjenih državah** za predsednika unije izvoljen J. Garfield. To pa nij prav do besede res,

sedanjosti nikdar napolnjeni grob. Nad temi grobovi pa tudi blešči vsaj kraljevo znamenje, čestiti križ, znamenje upanja!

Da, blagi narod, lepa te kinča lastnost, verno spominjaš se svojih ranjkih in opravljaš za njih duhove pobožne molitve in sveta darila. Spomnimo se tedaj denes tudi teh grobov, poklekimo v duhu nanje, poljubimo svete ostanke slovenskih mučnikov, navzemimo se nadzemske moči in srčnosti za dan rešitve. Kajti glej, bolj nego kateri drugi dan stopajo denes njih duhovi pred tebe, narod slovenski, bolj nego kedaj vršé milijoni teh prikaznij baš okolo vas, različni zastopniki in vodje narodni, kažejo vam svoje gorje in grozno jih čujem izrekati rotbo: „Mar ne veste, ka nemamo miru, ka bomo vedno in vedno hodili nazaj, dokler se bo rodu godila krivica, dokler ga ne rešite z gromovito, povse brezobzirno besedo. Povzdigniti morate glas tudi v imenu nas milijonov, ki smo morali trpeti, a zraven molčati.

nego vršile so se še le volitve volilnih mož in teh je bilo po večini takih voljenih, ki bodo glasovali za Garfielda kot predsednika severo-amerikanskih zjedinjenih držav. Volilnih mož je pa ravno toliko, kolikor je senatorjev in članov v poslanskej zbornici, t. j. 369. Vsaka država izmeje 38 pa voli toliko volilnih mož, kolikor ima senatorjev in poslancev. Mej republikanci in demokrati je bila huda volilna bitka, posebno v Indijani in v Novem Jorku, kjer so doslej demokrati nadvladali. Pri volitvi volilnih mož v Indijani in Novem Jorku so zdaj zmagali takozvani republikanci in zato je zdaj zagotovljeno, da bode za predsednika zjedinjenih držav izvoljen republikanec Garfield, ker bodo tudi druge države večinom zanj glasovale. Tako so zmagali republikanci v Oregonu, New-Jerseyu in Connecticutu.

Dopisi.

Iz Ljubljane 4. novembra. [Izv. dop.] (Profesor Heinrich), glasoviti gospod, ki je kranjsko deželo, v katerej mu vendar tako dopade, da nehče iz nje proč mej Nemce kam kompetirati, pred svojimi učenci krstil z ljubeznjivim imenom „schweineland“, ta sloveči nemški gospod profesor je izdal litografirano pismo „na vse nekdanje in sedanje ude društva „Laibacher Liedertafel“, kateremu nemškemu društvu je zopet predsednik postal, da bi ga rešil smrti, zaslužene vsled čudne karakteristike, ki je bila sodnijsko konstatirana nad glavo „liedertaflersko“. G. Heinrich vabi in vabi k društvu in piše takole: „Ljudstvo se je pričelo zanimati za društvo; jeden prijatelj mu je podaril Rudolfov los ser. 625 št. 10 z določbo, da dobi društvena kasa samo nominalno vrednost 10 gl. a ostanek v kursnej vrednosti in dobiček dobe pa ravno tačas delujoči udje. (Prihodnje žrebanje 1. aprila, najvišji dobiček 20000 gl.) Ne bi bilo napačno, ko bi nas slučaj hotel razveseliti a jeziti naše tako smešne protivnike.“ Fantje, zdaj pa skupaj! Veliki loz se vam obeta, če postanete liedertaflerji. G. Heinrich pa ne sprejme vsacega. Kdor hoče vstopiti mej „liedertaflerje“, če je tudi jeden izmeje „stare garde“, (!) ta mora biti „fein tona“, kajti „der adel und die geschichte des vereines verlangen ein vornehmes betragen, damit nicht angelegenheiten des vereines im gasthause besprochen werden.“ Vendar pa v bodoče „liedertaflerji“ ne bodo več tako vpreženi, kakor doslej, društvo se je postaralo, mlada kri je minila — g. Heinrich govori — društvo se zdaj mirno razvija in razvilo se bode dobro, denn die mitglieder sind vom tiefen gefühle der

Kedaj pride za naše trpljenje — rodu pravica, kedaj bomo zvedeli: zakaj smo dajali, kedaj tolažilni slišali odgovor: zakaj smo prelivali kri?“

Dovolj, pretresa me pogled in strašno mi zvoni po ušesih glas: „milijoni — zakaj?“
L. P.

Tonček in Jožek.

(Črtice iz dijaškega življenja; spisal Spectabilis.)
(Dalje.)

Razen Tončka in Jožka sta se vrtela in oblizovala okolo opatovega stola, kadar nij bilo gostov, Milan in Mica. Milan je bil pes, Mica je bila mačka. Milan se je še dosti spodobno vedel, nego Mica je bila uže tako razuzdana in prevzetna, da je kar na stol skočila in mijavkala tako dolgo, dokler nij dobila iz opatovih rok kaj za pojesti. Tončku in Jožku nij bilo všeč Micino ponašanje, pa zato sta sklenila, da jo bosta kaznila.

Neki večer, ko ravno nijsta imela družega

ehrenhaftigkeit durchdrungen, posebno „herr ritter Ohm-Januschowski, herr Kulp, herr Mazek, herr Pučnik — namreč ta s pošte — itd. itd. „Trikrat bomo še peli, skušnje so vsak ponedeljek in petek, v hôtel stadt Wien, parterre links je soba zastonj, tudi klavir je zastonj, potlej je pa mogoče, da bomo vse sistirali svoje predstave. Vse vas vse bratovski povabimo, die drei letzten vorstellungen wenigstens als ausübende gäste mitzumachen. Noch einmal, vielleicht zum letztenmale, möge uns die liebe zur kunst und die erinnerung an so manche schöne stunde vereinigen; noch einmal, vielleicht zum letztenmale, wollen wir alle nebeneinander stehen, bevor wir den verein begraben und einst selbst den weg der väter gehen. Die garde stirbt nur kämpfend, endet der verein, so soll er glorreich (!) untergehen“. Tedaj, da ne bom vsega rekapituliral, g. Heinrich je prepričan in to pravi v tej smešnej stilprobi, da bo društvo „liederfätersko“ razšlo se. Zakaj, tega ne pove naravnost, a iz njegovega pisma se dá sklepati. Pozabimo konec Heinrichovega pisma, drugače je naslednje neumljivo: g. Heinrich piše: gospoda Pučnik in Eberl se trudita, da bosta kaso uredila in najostrejše kontrolirala“. Kaj pa se je doslej s kaso delalo? Dalje: „Financijalno stanje se bode popolnem zboljšalo. Uže dné 6. novembra (t. j. denes) bomo imeli izredno društveno zabavo, h katerej bode moral vsak gost vstopnino plačati. Potem slede še tri druge predstave, s katerih dohodki se bodo dolgovi (pasiva) poravnali.“ Tukaj je konstatirano, da se bode „liederfätersko“ moralo tudi zaradi dolgov raziti. —

Naj neham; naši bralci so zdaj o „liederfätersko“ popolnem informirani. Sicer je pismo Heinrichovo tako, da bi se lahko od besede ponatisnilo v svarilo vsem njegovim učencem, da tako ga ne smejo posnemati. Mislim pa, da bode tudi predstojajoče zadostovalo. „Liederfätersko“ pa uže denes kličem: Requiescas in pace!

Iz Trsta 2. nov. [Izv. dop.] Naše šole so močno obiskovane. Zadnjič sem slišal, da so tudi okoličani jeli svoje dečke pošiljati v srednje šole, zlasti v gimnazijo. To nam izbuja nado v boljše bodočnost. S časom bomo vendar dobili domačih duhovnikov, uradnikov, učiteljev, zdravnikov itd. ki bodo zasedli mesta, po katerih se sedaj tujci šopirijo ter nas tlačijo. Po tem poti si okoličani najlože pomagajo do veljave, kajti do te pridejo le takrat, ko jih bodo zagovarjali

njih lastni sinovi, prebrisani duhovniki, višji uradniki, domači učenjaki in razumni trgovci in bogatini, kratko pravi prigojeni cvet okoličanske krvi. Tega se ve da ne bomo dosegli od denes do jutra, a delati je treba v to, stanovitno delati, da drugi ali tretji rod pride do tega, česa bi uže sedanji tako krvavo potreboval. Samo kričati in šopiriti se z narodnostjo narodu nič ne koristi. Pri koncertih košatiti se s praznimi govori, katerih še desetina zbranih ne posluša in še manj razume, s takimi rečmi se društva ne ukrepijo — in narodnost tudi ne vzbuja. Žalibože, da prazni ropotači ali pa umazani sebičneži navadno zvo-nec nosijo!

Prišli so zimski časi, veselica se vrsti za veselico. Res da so veselice povsodi bolj krajne imenitnosti, a na obalah Jadranskega morja v polasčenem Trstu so veselice koj pomenljive v narodnostnem obziru. Zadnjič je „Slovenski Narod“ uže poročal, da Italijan celó za drage denarje nij hotel prepustiti gledišča „Fenice“ za slovenski koncert. A vršil se je ta koncert vendar le v krasnih prostorih Kozlerjevega „Zelenega griča.“ Italijanom sicer nij bilo po godi, da so velikanski oklici po ogleh naznanjali koncert ter jim z nova kazali, da v Trstu bivajo tudi Slovenci. Celo marsikaterega zaspanega rojaka so prebudili, da se kar nehote spominja materine zibel, ki mu je tekla na slovenskih tleh.

Prvega novembra pa je Rojanska čitalnica napravila svojo vsakoletno svečanost. Tu naj omenim, da v tržaški pratiki nij 2. nov. vseh vernih duš dan, ampak ta dan praznujemo sv. Justa, mestnega patrona. Po primer-nem ogovoru g. predsednika so našinci predstavljali igro „Mlinar in njegova hči“. Igra se je vršila tako gladko, kot bi nje predstavljavci ne bili diletantje, ampak izurjeni glediščniki, ki hodijo po večjih mestih ter se le s predstavljanjem živé. Odlikovali sta se znani naši igralki sestri Hakelnovi, rodom Tržičanki. Le škoda, da nij bila predstava v Tržici, kjer bi se ves ondodni svet nemškutarski lahko učil od vitkih gospic, kako se ima narodnost spoštovati. V spretnih rokah sta bili tudi ostali dve ženski Korenka in Meta, in človeku je težko določiti, ali je gospica Ana Kob. ali gospica Josepina Lul. bolje igrala. Isto velja o moškem obojki. Matija K., Anton W., Peter B., J. in Gr. so rojanske čitalnice občinstvu znani predstavljavci. Opomnil bi le, da je vsa igra času sicer primerna, a za predstavljanje v kakej čitalnici predolga. S tem pa ne rečem, da bi

se bili gledalci dolgočasili — nasproti pazni so bili do zadnjega trenoka. Marsikoga je igra presunila — in mala devotka se je celó zjokala, ko je vidila Miciko na odru umreti! — Igrji je sledila tombola, tomboli pa društvena zabava. Še le pozno v jutro smo zapuščali čitalnične prostore, kjer se bomo 21. zopet zbrali k igri „Požigalčeva hči“.

Z Notranjskega 3. nov. [Izv. dop.]

„Ne vém, ali ima res uže vsakdo privilegij, da sme našega ubozega kmeta pestiti, kolikor se mu poljubi.“ — Tako mi je pravil mož, kateri je bil gñal pred nedavnim kravo v Divačo na semenj, da ga je jeden tamošnjih žandarmov ustavljal, da ne sme s kravo na semenj, akoravno je imel mož soboj živinski potni list po novej postavi od dné 29. febr. t. l (Drž. zak. št. 35) narejen. Ako je pa žandarm dotičnega prodajalca zato obustavljal, ker je bil živinski potni list podaljšan, naj bi bil dotični žandarm čital opazko na živinskem potnem listu ter se prepričal, da se živinski potni list sme podaljšati, katera opazka se glasi: „Ako kaj živine manjka, ali če se je potni list podaljšal in potrdil stan zdravja pri živinske odgonji, vse to se zapiše na zadnji strani tega lista.“ Torej ne sumničite našega poštenega kmeta, da je tako „postavolomen“, ne, ter ne mislite, da on goni svojo goved za kratek čas na semenj, pač pa ga bridko v srce zbada, ko revež zadnji rep iz hleva žene ter po cesti lačen za njim krevsa. — Dotične oblasti naj bi pa žandarme podučile na dotično postavo, da ne delajo ljudem brezpo-trebnih sitnostij.

Domače stvari.

— (Nova volitev državnega poslanca na Koroškem.) V zadnjem večernem listu dunajske „N. Fr. Pr.“ beremo ta-le zanimivi telegram iz Celovca: „Kakor „Blätter für die Alpenländer Oesterreichs“ poročajo, odložil je poslanec dr. Ernst vitez Edelmänn svoj mandat kot državni poslanec.“ —

— (Literarno zabavno društvo „Triglav“) v Gradci ima v soboto 6. nov., zvečer ob 8. uri 2. redno zborovanje. Vspored: 1. Čitanje zapisnika. 2. Predavanje. 3. Posameznosti. Kréma „zum wilden Mann“.

— (Nemški Kočevarji proti našim ustavovercem.) Znano je, da so bili nekateri nemški ustavoverci v Kočevskem mestu, najbrž prišleci, ne domačini, poskusili poslancu Windischgrätzu sovražno demonstracijo narediti. O tem piše nemšk Kočevar, župan

posla, prime Jožek Milana, Tonček pa Mico; Jožek drži Milana, ki je bil precej velik pes, a Tonček vzame trak in zveže čvrsto Milanov in Micin rep skupaj, a ko sta bila tako zvezana Milan in Mica, sta šla na dvorišče in tam je lovil Milan Mico in kričala sta oba, vsak po svoje, Milan po pasje, a Mica po mačje.

Opat čuje Milana in Mico ter zakriči črez okno nad Milanom, zakaj ne pusti pri miru Mico; ko le nij miru, zazove opat Milana, a Milan dovleče Mico za rep v opatovo sobo.

Ko opat vidi, kaj se je zgodilo, pokliče jungfer kuharico rekoč: „Jungfer, jungfer, pridite no gori, nesreča se je zgodila, vlovite Milana!“

Jungfer je prišla, pa nij mogla tako hitro vloviti Milana, ker je norel in bezgal po sobi in se je vrtel v kolobaru okolo ter je Mico lovil, pa je nij mogel vloviti. Ko sta nazadnje opat in jungfer vlovila Milana, ga je opat prijel in držal, a jungfer je odrešila Mico.

Ko je to bilo gotovo, je naložil opat Tončku in Jožku, naj precej prideta „na besedo“ oba.

Tonček in Jožek gresta počasi „na besedo“ in dozdeva se jima mej potom, da bo nocoj „velika beseda“.

Ko stopita v predsobo opatovo, Tonček prvi, Jožek drugi, stojita en čas pri vratih; opat pride iz svoje sobe, hodi gor in dol in vidi mu se, da je hude volje, kakor malo kdaj.

Naenkrat postoji in reče:

„Zdaj sem jaz držal Milana in jungfer je odvezala Mico in jaz bi samo to rad zvedel, kateri je poprej držal Milana in kateri je zavezal Mico.“

Ko je to rekel, je odšel nazaj v sobo in nij čakal odgovora.

Tonček in Jožek sta se pogledala plaho jeden drugega in šla sta počasi nazaj v svojo sobo, vesela, da nij bilo tako „hude besede“ nocoj, kakeršne sta si po pravici zaslužila oba.

Profesor Orešek je stanoval v opatovej hiši na Bregu ter je prišel vsakega prvega ob najmanjši uri plačat stanovino in je navadno ostal pri obedu v opatiji.

„Tonček! skoči, skoči, in javi gospé Orešek, da gospod profesor ne pridejo domov k obedu.“

Tonček se je počasi spravljal na pot, ker je vedel, da bode dobil od gospoda profesorja protiven nalog.

Navadno je profesor Orešek dal Tončku z roko znamenje, da naj ne hodi nikamer, in Tonček ga je vselej razumel, ker je vedel, da gospodu profesorju nič ne pokvari pravega teka in da Orešek tudi dva obeda spravi pod streho, če je treba.

Tonček je dobro poznal Oreškove potrebe, pa mu je pri obedu z vsako jestvino po dva-ali trikrat postregel, a profesor Orešek mu je iz hvaležnosti za to daroval lep klobuk, ki je imel zrcalo znotraj. (Konec prih.)

pri Starej Cerkvi, poslancu Klunu pismo, ki se v slovenskeji prestavi glasi: „Z največim veseljem smo 29. septembra pričakovali in sprejeli Njih svetlost kneza Windischgrätzta kot svojega zastopnika in državnega poslanca naše občine, ki je bil od Vas spremljevan od občinskih zastopnikov in drugih posestnikov, najljubeznejši (aufs willkommenste) pozdravljen. Ko so se pa Njih svetlost od tukaj poslovili in peljali skoz Kočevje, smo zvedeli, da se jim je v naše največje strmenje v Kočevji nečast napravila, in da so se nekateri celo drznili Njih svetlost zasramovati, kar mene kot načelnika občinskega in celi zastop jako boli. Njih svetlost so bili gotovo jako razžaljeni. Prosim Vas torej gosp. Klun, da nas pri Njih Prezvzišenosti opravičite, da nam Njih Svetlost ne bodo nasprotni, ampak nas izgovorili, ter nas spoznali kot svoje najzvestejše somišljenike in volilce. Pri Stari cerkvi, 3. okt. 1880. Perz m. p., župan.“ Nemški Kočevjarji, jedini pravi domači Nemci na Krausjskem, torej se priznavajo kot somišljeniki konservativnega poslanca Windischgrätzta. Kje ima torej naša ustavoverna stranka pravico govoriti v imenu „nemških Kranjcev?“

— (O preganjanji slovenskih narodnjakov) piše „Gospodar“: „Slovenske do moljube preganjati začeli so nemškutarji tako, da jih hodijo gospodskam na razen način ovajat. Tako je jeden dobil hipoma 3 dnevno preiskovanje njegovega mnogoletnega notarstva, pa očita se mu le sledeče kot največja krivnja: „Sie stören den socialen Frieden, agitiren bei den Wahlen, insbesondere bei der Bezirksvertretungs- und letzten Reichsrathswahl, Sie haben einen politischen Verein gegründet“, (to je: Vi kalite mir, se vdeležujete volitve, posebno one za okrajni zastop in državni zbor, in ste politično društvo osnovali.) Jednako nadlegovanih je še več narodnih mož na Štajerskem ter bode kmalu o tem več govora. Slovenci hočemo do dobra poizvedeti, ali veljajo v Avstriji pod ministerstvom grof Taaffejevim državlanske pravice samo za Rudelne, Duchatsche, Hammer-Amboss-kandidate?“ — Torej politično društvo ustanoviti je za Slovenca greh!

— (Iz Mokronoga) se nam piše: Pri občinski volitvi v Mokronogu dné 26. m. m. bili so za odbornike izvoljeni tile možje: Gg. Deu Jan., Dolinar Drag., Golja Ljud., Keržičnik Ant., Penca Fr., Pižem Ant., Plantarič

Ant., Pleskovič Jan., Povše Jan., Šašel Jan., Zorec Ant. — vsi iz Mokronoga. Dolenski iz Laknica, Gorjup iz Ribjeka, Kovačič iz Loga, Potočnik iz Malkovca, Siherl iz Slepščka, Vidmar iz Glineka, Zakrajšek iz Sv. Vrha.

— (Mariborci) so poslali peticijo do vodstva južne železnice, naj zopet uvede brzovlak po dnevi iz Maribora in v Maribor.

— (Ponarjeni srebrnigoldinarji) iz cina baje da krožijo spet. Pozor tedaj. Izpozna se lahko tak slab denar po zvenku.

— (Slovensko politično društvo pri sv. Lorenci v slov. Goricah) je imelo zbor, v katerem je po priliki papeževe enciklike o slovenskem jeziku poročal g. S., kako je uže pred tisoč leti slovenski jezik bil sposoben in uglajen za pisavo, kako sta uže sv. Ciril in Metod pisala in na slovenski jezik sv. pismo in druge cerkvene knjige preložila, mej tem, ko se sedaj slovenskemu jeziku pravica krati, in ne da, kar mu zgodovinsko gré, kako je uže takrat bil od papeža Janeza VIII. dovoljen za službo božjo itd. Pokazale so se ljudem tudi črke staroslovenske — glagolica — v katerej so pisane bile prve slovenske knjige.

— (Občinski zastop celjske okolice) je izvolil po večini glasov v župana g. Antona Maleta, ki je opravljal uže pretečena 3 leta to častno službo. V prvega občinskega svetovalca je izvoljen g. France Lipovšek, v drugega g. Karel Šah in v tretjega g. Andrej Žnidar.

— (Mariborska čitalnica) naznanja svojim udom, da se je dné 1. novembra t. l. preselila v prostore pri g. Greinerju najete, v poštni ulici št. 7. Dalje se naznanjajo veselice, katere priredi društvo v teku tega leta, in sicer: dné 14. novembra: nagovor predsednikov, petje in ples; dné 8. decembra: tombola; dné 31. decembra: šaljiva loterija in ples. Občni zbor bode na Štefanovo dné 26. decembra t. l. ob 7. uri zvečer. Zabavni večeri vsako nedeljo in praznik.

Razne vesti.

* (Žalostni časi.) Dné 3. t. m. je v Pragi bivši stotnik Ritter ustrelil z revolverjem svojega deset let starega sina in šest let staro hčerko, nazadnje pa še sam sebe. Revščina je pritirala Ritterja do tega groznega dejanja; živel je ločen od svoje žene ter bil dnevni pisar ter za vzgojo svojih otrok nij mogel skrbeti.

* (Nemška surovost.) Minolo nedeljo je šel fabrikant Lange iz Linca sè svojo ženo na sprehod. Ko gresta mimo neke gostilne, stopi ven kmetski pijan fant ter gospé Lange ponudi kozarec piva. Ta nij hotela piti ampak se zahvali. To je pa fanta razdražilo, začel se je prepirati, pomagalo pa mu je več družih kmetijskih fantov, ki so prišli iz gostilne. Zmerjali in kleli so skrajno surovo mestnjana, polili ju s pivom in s kozarci od pive so ja tolkli tako, da sta se oba ranjena zvalila v jarek poleg ceste. Le z velikim trudom sta ušla pijanim fantom. To pa nijso bili slovenski kranjski fantje in Langova žena ter on nijsta pri ljubljanskih „liedertafeljih“.

Tuji.

5. novembra:

Pri Slonu: Homatsch iz Gradca. — Dralka, Prešern iz Radovljice. — Posch. dr. Baaz iz Idrije. — Peukert iz Prage. — Pirker iz Gradca. — Dorotka iz Tržiča.

Pri Mallét: Ott, Lauf iz Dunaja. — Mulley iz Vrhnik. — Rother iz Kočevja. — Supančič, Findler iz Dunaja.

Pri avstrijskem cesarji: Luchschneider iz Gradca. — Pokorn iz Horjula.

Dunajska borza 5. novembra.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovch . . . 72 gld.	20	kr.
Enotni drž. dolg v srebru . . . 73	30	"
Zlata rente . . . 87	20	"
1860 drž. posojilo . . . 131	25	"
Akcije narodne banke . . . 817	"	"
Kreditne akcije . . . 279	25	"
London . . . 117	25	"
Srebro . . .	"	"
Napol. . . 9	35	"
C. kr. cekini . . . 5	60	"
Državne marke . . . 57	85	"

Po listu, ki mi je bil v kratkem poslan, smem sklepati, da osoba, ki mi ga je pisala, ravno pametna ne bi bila, ker svojo neolikanost tolikanj očitno kaže.

Veliko bolj bi bilo, da bi morali biti neznana (?) osoba pičlo pamet, ki jo ima, na tihem množila, ker sicer bi nevarno bilo, ko bi si še jedenkrat prostost vzela, da bi je jaz očitno ne zasmehoval.

(564)

J. H.

Povabilo.

Tisti gospodje, kateri se zanimajo za osnovo „tehniškega kluba za Kranjsko“ ter bi bili pri volji takemu društvu pristopiti, povabljeni so najuljudneje, da bi se na dogovor zbrali dné 7. novembra t. l. ob 3. uri popoldne v ljubljanskej realki v I. nadstropji v dvorani za geometriško risanje št. 1.

V Ljubljani, dné 28. oktobra 1880.

Za osnovalni odbor:

Profesor Emil Ziakowski.

Gostilna „pri fajfi“,

lingarjeve ulice,

vsako soboto

(555—2)

frišne pečene klobasce, jeterne, krvave in kranjske klobase.

Tinctura Rhei. Comp. vulgo FRANCOVA ESENCA

ki jo izdeluje

Gabriel Piccolli,

lekar „pri angelu“,

v Ljubljani na dunajske cesti.

Pomagala je uže mnogo tisoč ljudem k zdravju, kakor se lahko dokaže iz mnogih pohvalnih pisem.

Ta esenca ozdravi bolezni v želodcu in v spodnjem životu, grižo, krč, želodčevo in prehodno mrzlico, zabasanje, hemorjide, rumenico itd., vse bolezni, ki znajo smrtne postati, ako se za časa ne ozdravijo. (490—5)

1 sklenica velja 10 kr.

Naroči se pri Gabriel Piccoli-ju, lekarju „pri angelu“ v Ljubljani, na dunajske cesti, s poštanim povzetjem.

Henri Nestle-jeva otročja redilna moka.

Veliki častni diplom.

Zlate
medalje

od različnih

razstav.

Tvorniško

Najpopolnejši živež dojenčkom in slabotnim otrokom.

Osrednja zaloga za Dunaj, I., Naglergasse I.

Avstro-Ogersko:

V Ljubljani v lekarnah Vilh. Mayr, G. Piccoli, J. Swoboda in Jul. Trnkoczy, ter v vseh lekarnah cele dežele.

Veliko
atestov

prvih zdrav.

avtoritet.

znamenje.

Svarilo.

Samo prava, če imajo pokrovec škaten, tje poleg stoječo registrovano varstveno znamenje.

NB. Pri nepravih škatljicah ne nahaja se na etiketti pokrovec rokapis central-depositira F. Berlyak-a. (561—2)